

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-808

10.9.2024

Landkreditt Forsikring AS

Bilansvar

Sammenstøt i veikryss – vei åpen for alminnelig ferdsel? – bal. § 8 – trafikkreglene § 7.

Det oppsto sammenstøt mellom klagers og motpartens bil i et veikryss, hvor motparten kom kjørende ut i samme vei som klager kom kjørende på. Motparten kom fra klagers høyre side. Klager ble tildelt fullt ansvar for sammenstøtet under henvisning til brudd på vikeplikten. Klager var uenig i at vanlig høyreregel gjaldt på stedet, og hevdet veien motparten kom fra var en privat vei som ikke var åpen for alminnelig ferdsel. Klager hevdet også at motparten hadde erkjent seg skyldig på skadestedet, samt at det hadde vært en brøytekanthøyde på 1,4 meter som hadde gjort det umulig å se motparten som hadde ligget feilplassert i krysset. Foretaket fastholdt at klager hadde brutt sin vikeplikt, da veien motpartens bil kom fra var åpen for alminnelig ferdsel. Foretaket anførte videre at klager ikke hadde sannsynliggjort at motpartens bil hadde ligget feilplassert i veibanen. Nemndas flertall kom til at veien ikke kunne regnes som "åpen for alminnelig ferdsel", og at motparten derfor var ansvarlig for sammenstøtet.

Saksfremstilling

Saken gjelder ansvarsspørsmålet etter sammenstøt mellom to biler i et veikryss, jf. bal. § 8.

Klager kolliderte 18.1.24 med motparten i et kryss. Det var snø og brøytekanthøyde på stedet. Klagers bil kom kjørende på M.veien, mens motpartens bil kom kjørende ut i samme vei fra klagers høyre side.

I fellessignert skademelding krysset klager av for "Var i ferd med å stoppe" og "Kjørte forbi", mens motparten krysset ut "Svingte til venstre", jf. pkt. 12. På pkt. 14 i felles skademelding oppga motparten at "Fører av bil B hadde vikeplikt". Det var også tegnet en skisse som viste bilenes plassering i kollisjonsøyeblikket. Fra klagers forklaring på s. 2 i skademeldingen hitsettes:

Kjørte ned M...veien på høyre side av veien. Kjørte imellom 40-45 km/. En bil kjører direkte ut fra en privatvei, uten å ha stoppet opp først og sett seg for hvilket sjåføren bekrefter når jeg møter henne utenfor. Sa hun var i sin egen verden og at det var hennes skyld. Bråbrems med en gang jeg oppdager den, prøver å unngå kollisjon og derfor svinger til venstre. Jeg stopper bilen, setter på nødlys og går ut for å møte motpart. Jeg lot min bil bli stående i veien, imens motparten rygget inn tilbake til veien den kom fra før hun gikk ut av bilen.

Veien er 60 km/t sone og motpart hadde vikeplikt. Men forståelig at de høye brøytekanthøydene gjorde det vanskelig å se min bil komme.

Fra motpartens forklaring på s. 2 i sin skademelding hitsettes:

Skulle kjøre ut på veien mot venstre, da bilen fra venstre kom kjørende. Bilen min fikk skade på høyre front hjørne, andre bilen på høyre front hjørne. Mye snø og høye brøytekanter. Andre fører hadde vikeplikt og det var glatt veibanen. Fartsgrensen er 60 km timen på veien jeg skulle svinge ut på.

Ifølge felles skademelding var begge parter forsikret i foretaket. Klagers bil ble pålagt fullt ansvar for kollisjonen med henvisning til at vikeplikten på stedet ikke var overholdt, jf. trafikkreglene § 7

nr. 2.

Klager meldte 7.2.24 saken til Finansklagenemnda og fremla følgende uttalelse av 12.4.24 fra trafikkskole S.:

Vår oppfatning er at ut/inn kjøring ved H... er privat vei. Ved kjøring ned M...veien vil man derfor ikke få vikeplikt fra høyre.

I tillegg fremla klager følgende uttalelse av 22.4.24 fra grunneier:

Det bekreftes at utkjøring til M...veien .. er privat. Adkomst og H. har ikke noe gatenavn, brøytes privat og eies privat. Postkassen står også i innkjøring ved M...veien. Mao. Kjørende fra H. (og øvrige bygg) som skal inn på offentlig vei – M...veien, har vikeplikt.

Klager anfører at motparten er ansvarlig for uhellet. Vikeplikt fra høyre gjaldt ikke på kollisjonsstedet, da motparten kom kjørende ut fra privat vei, noe som er bekreftet av grunneier, politi og trafikkskole S. Videre erkjente motparten seg skyldig på skadestedet. Det var en brøytekant på 1,4 meter og umulig å se motparten som attpåtil lå feilplassert i krysset. Dette kan understøttes av et filmklipp klager tok fra stedet en time etter hendelse. Hvis motparten hadde plassert seg riktig ved utkjøring, ville klagers bil avpasset egen fart og unngått kollisjon. Det er også en bom på den private veien som er nede når firmaet H. er stengt. Det er da ingen snuplass der, og det må derfor legges til grunn at veien ikke er åpen for alminnelig ferdsel. I tillegg viser klager til at det kun er en låve samt firma H. som benytter aktuelle vei som tilførselsvei, da ingen andre har adresse der. Ut ifra dette må det legges til grunn at de som kommer fra H. er kjent på stedet, og også må forstå at de har vikeplikt, idet det må ses på som en utkjøring fra en parkeringsplass.

Forsikringsforetaket anfører at ansvaret ligger hos klager. Bilder og kartutsnitt viser at veien klagers bil kom fra er åpen for alminnelig ferdsel, og unntaket i trafikkreglene § 7 nr. 4 vil derfor ikke komme til anvendelse. Det gjelder vanlige regler om vikeplikt for trafikk fra høyre, jf. § 7 nr. 2. Foretaket mener også at klager ikke har sannsynliggjort at motparten lå feilplassert i veibanen, jf. skisse på fellessignert skademelding, og klager tok ikke forbehold i skademeldingen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets ansvarsfordeling er i tråd med bal. § 8.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Fanny Helle, bemerker:

Flertallet mener klager må gis medhold.

Utgangspunktet i bal. § 8 første ledd er at hver part bærer sin egen skade, med mindre skaden skyldes uaktsomhet fra den andre parten (bokstav a), teknisk svikt ved motpartens kjøretøy (bokstav b) eller at motpartens kjøretøy ikke ble kjørt i henhold til trafikkreglene (bokstav c). Er det slike forhold på begge sider, skal ansvaret deles, jf. bal. § 8 andre ledd.

Etter trafikkreglene § 7 nr. 2 har kjørende vikeplikt for trafikk som kommer fra høyre. Ut fra denne bestemmelsen har klager ansvaret for brudd på vikepliktsregelen. Dette gjelder likevel ikke såfremt den kjørende kom fra "veg som ikke er åpen for alminnelig ferdsel", jf. trafikkreglene § 7 nr. 4, som pålegger vikeplikt for kjørende som kommer fra parkeringsplass, holdeplass, torg, eiendom, bensinstasjon, gågate, gatetun eller liknende område.

Spørsmålet blir dermed om motparten kom fra vei som ikke er "åpen for alminnelig ferdsel". Formuleringen innebærer dels at veien må være "åpen", dels at det må dreie seg om ferdsel av slikt omfang at den kan betegnes som "alminnelig", jf. også Rt-1997-383 – som riktignok gjelder offentlig skiltplan. I nemdsparksis er det blitt lagt avgjørende vekt på hvordan veien fremstår visuelt for de som kjører i det aktuelle krysset., jf. bl.a. FinKN 2022-987:

Både antallet boenheter og det umiddelbare inntrykket av krysset må derfor tillegges vekt. Vikepliktsregler skal videre sikre effektiv trafikkavvikling og begrense skaderisiko. Det er derfor viktig med forutberegnelighet for de som kjører. Det kan ikke legges til grunn at de som ferdes på hovedveien kjenner til hvor mange enheter som sokner til sideveien. Ut fra dette må det avgjørende etter nemndas oppfatning være hvordan veien visuelt fremstår for de som kjører i det aktuelle krysset, jf. FinKN 2017-219 og 2016-456. Det har dermed mindre betydning hvilken formell status veien har.

Klager har fremlagt dokument fra Trafikkskole S. og grunneier som fastslår at inn/utkjøring til H. er en privat vei, og at bilister fra H. (og øvrige bygg) har vikeplikt ved innkjøring på M.veien. Flertallet forstår dette slik at veien av de som ferdes på stedet oppfattes som en privat vei.

Klager har videre fremlagt bilder som viser at veien går forbi en låve og deretter svinger inn til H. Ved innkjøringen til H. er det en bom som stenges ned når H. er stengt. Utenfor bommen er det en parkeringsplass og en privat traktorvei til privat gårdsplass. Ut fra disse opplysningene er det kun kunder hos H. og evt. eier av låven og den private gårdsplassen som bruker veien. Dette tilsier at det dreier seg om en vei som ikke er "åpen" for "alminnelig ferdsel".

På den annen side viser bildene at innkjøringen til H. ikke skiller seg markert fra M.veien. Innkjøringen er asfaltert og bred. Bommen til H. er ikke synlig fra innkjøringen. Innkjøringen er imidlertid merket med et skilt hvor det står H. og åpningstider og gir derfor inntrykk av at det dreier seg om en innkjøring til dette butikkområdet. Under tvil mener flertallet derfor at veien ikke kan regnes som "åpen for alminnelig ferdsel", og at motparten derfor hadde vikeplikt.

Nemndas mindretall, Trine Vøien, bemerker:

Mindretallet har kommet til et annet resultat og mener at foretaket må gis medhold.

I tråd med nemndas føringer i FinKN 2022-987 er det for mindretallet avgjørende hvordan veien visuelt fremstår for de som kjører i det aktuelle krysset. Veien klager kom kjørende på fremstår som åpen og oversiktlig med plass til to biler i bredden. Innkjørselen til H. skiller seg ikke markant fra denne veien. Den er asfaltert med en bred innkjøring og er bestående av to svinger før den til slutt ender på H., noe som ikke er godt synlig fra M.veien. Veien synes videre å tjene som utkjørsel for kunder på H. og øvrige bygg på veien. Dette tilsier at det periodevis vil være en del trafikk på veien. Det er heller ikke opplyst at det er satt opp skilt, bom tett opp mot M.veien eller lignende som for trafikanter angir at veien ikke er åpen for alminnelig ferdsel. Den bommen som er satt opp rett ved H. er ikke synlig fra innkjøringen fra M.veien. Skiltet til H., som er plassert ved innkjøringen, endrer ikke mindretallets syn på ansvarsspørsmålet. Etter mindretallets oppfatning vil tilstedeværelsen av et slikt, svært vanlig skilt benyttet av mange forretningsdrivende, ikke gi et entydig inntrykk av at veien utelukkende dreier seg om en innkjøring til dette butikkområdet. Ut fra det ovennevnte mener mindretallet at krysset visuelt fremstår som en vei, og ikke som en utkjørsel uten adgang for alminnelig ferdsel. Mindretallet vil også for egen del peke på at man i tvilstilfeller bør falle ned på høreregelen av hensyn til forutberegnelighet for de kjørende, jf. bl.a. FinKN 2021-95.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Klager gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).